

بررسی قانون نفت نروژ
از منظر نحوه واگذاری میادین نفت و گاز
(گزارش اول)

کد موضوعی: ۳۱۰

شماره مسلسل: ۱۵۸۵۸

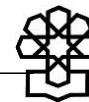
خردادماه ۱۳۹۷

معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی
دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۱	مقدمه
۲	۱. تاریخچه
۵	۲. قوانین و مقررات حاکم بر صنعت نفت نروژ
۵	۲-۱. قانون نفت
۶	۲-۲. مقررات اجرایی مرتبط با قانون نفت
۷	۳. ساختار سازمانی بخش نفت و گاز نروژ
۸	۴. فرآیند توسعه میادین نفت و گاز
۹	۴-۱. گشایش مناطق جدید برای فعالیت‌های نفت و گاز
۱۰	۴-۲. فرآیند قانونی گشایش مناطق جدید
۱۱	۴-۳. صدور مجوز
۱۲	۴-۳-۱. مجوز اکتشاف (صرفاً فعالیت‌های لرزه‌نگاری)
۱۲	۴-۳-۲. مجوز تولید
۱۷	۴-۳-۳. فرآیند قانونی واگذاری مجوز تولید
۲۲	۴-۳-۴. فرآیند قانونی تصویب برنامه توسعه میدان
۲۳	جمع‌بندی
۲۵	منابع و مآخذ

بررسی قانون نفت نروژ از منظر نحوه واگذاری میادین نفت و گاز (گزارش اول)

چکیده

منابع نفت و گاز نروژ جزء دارایی‌های ملی و در اختیار حاکمیت این کشور است و حق مالکیت بر منابع نفت و گاز و حق انحصاری مدیریت این منابع به حکومت نروژ تعلق دارد. نهادهای مختلفی در مدیریت این منابع نقش دارند که در این بین، مجلس نروژ مهمترین نقش را برعهده دارد. بر این اساس «قانون نفت نروژ» مهمترین سندی است که چارچوب مدیریت و بهره‌برداری از منابع نفت و گاز براساس آن تعیین می‌شود.

فرآیند توسعه میادین نفت و گاز در این کشور شامل دو مرحله اصلی است که عبارتند از: «گشایش مناطق جدید برای فعالیت‌های نفت و گاز» و «صدور مجوز تولید». قبل از واگذاری مناطق برای انجام فعالیت‌های نفتی، مجلس باید دستور گشایش آن منطقه را برای انجام فعالیت نفتی صادر کند. مجوزهایی که برای انجام فعالیت‌های مربوط به صنعت نفت در کشور نروژ واگذار می‌شوند، براساس قانون به دو بخش مجوز اکتشاف (صرفاً لرزه‌نگاری) و مجوز تولید تقسیم می‌شوند. صدور مجوز تولید و نظارت بر انجام مفاد آن مهمترین نقش حاکمیت نروژ در مدیریت توسعه میادین نفت و گاز است. مجوز تولید از دو دوره زمانی کاملاً مجزا تشکیل شده است. دوره اول حداکثر ۱۰ سال و شامل فعالیت‌های اکتشافی و حفاری اکتشافی است و دوره دوم توسعه و تولید را دربر می‌گیرد که حداکثر ۳۰ سال و در موارد خاص تا ۵۰ سال به طول می‌انجامد. براساس اصول تصریح شده در قانون نفت نروژ، می‌توان دریافت همه ریسک‌ها در مراحل اکتشاف و شناخت میدان به‌عهده حاکمیت است.

مقدمه

صنعت نفت و گاز نروژ از لحاظ شاخص حکمرانی منابع^۱ در سال ۲۰۱۷ جایگاه نخست را در میان ۸۱ کشور جهان به‌دست آورده است و مطالعات بسیاری نحوه عملکرد نظام حکمرانی نفت و گاز نروژ را بهینه و برتر از بسیاری از کشورهای تولیدکننده نفت و گاز جهان توصیف می‌کنند.^۲ و^۳

1. Resource Governance Index (RGI)
2. Lund, Diderik. "State Participation and Taxation in Norwegian Petroleum: Lessons for Others?." *Energy Strategy Reviews* 3 (2014): 49-54.
3. Ramírez-Cendrero, Juan M., and Eszter Wirth. "Is the Norwegian Model Exportable to Combat

کشور نروژ برای توسعه میادین نفت و گاز چارچوب‌های مشخصی در نظر گرفته و به صورت قانون به تصویب مجلس این کشور رسانده است. بر این اساس حدود اختیارات و بایدها و نبایدها در مجلس به تصویب رسیده و در این چارچوب، وظیفه هر یک از نهادها و دستگاه‌ها اعم از وزارتخانه‌های مختلف، پارلمان، دولت و پادشاه مشخص شده است که در این بین، مجلس نروژ^۱ مهمترین نقش را برعهده دارد. بر این اساس «قانون نفت نروژ»^۲ مهمترین سندی است که چارچوب مدیریت و بهره‌برداری از منابع نفت و گاز براساس آن تعیین می‌شود.

بررسی فرآیندهای قانونی حاکم بر صنعت نفت و گاز نروژ و نحوه تکامل آن کمک ویژه‌ای به فهم مدل حکمرانی صنعت نفت این کشور می‌کند تا بتوان نظام حکمرانی صنعت نفت جمهوری اسلامی ایران را ارتقا داد. از این رو در این پژوهش تمامی فرآیند قانونی واگذاری میادین نفت و گاز براساس قانون نفت نروژ به تفصیل بررسی خواهد شد.

۱. تاریخچه

در اوایل دهه ۱۹۵۰ احتمال کشف ذخایر غنی نفت و گاز در فلات قاره نروژ بسیار ناچیز بود، اما اکتشاف گاز در هلند در سال ۱۹۵۹، تحلیل‌های زمین‌شناسی پیرامون ظرفیت نفتی فلات قاره نروژ را تغییر داد. در اکتبر ۱۹۶۲ کمپانی فیلیپس پترولیوم با ارسال درخواستی از مقامات نروژ تقاضا کرد تا در قبال پرداخت اجاره‌بهای ماهانه ۱۶۰ هزار دلار آمریکا، حق انحصاری اکتشاف و تولید نفت و گاز در قسمت‌هایی از دریای شمال، واقع در فلات قاره نروژ، را دریافت کند. اما دولت نروژ با این تقاضا موافقت نکرد.^۳

در سال ۱۹۶۳ قانون نفت نروژ به تصویب رسید. در این قانون، مالکیت همه منابع طبیعی فلات قاره در اختیار حکومت قرار گرفت و پادشاه نروژ به‌عنوان حلقه نهایی در فرآیند صدور مجوز اکتشاف و تولید معرفی شد. در سال ۱۹۶۵ دریای شمال براساس خط میانه بین کشورهای نروژ، انگلستان و دانمارک تقسیم شد. در همان سال برای اولین بار ۲۲ مجوز برای انجام فعالیت‌های اکتشاف و تولید نفت و گاز در فلات قاره نروژ صادر شد.^۴ در سال ۱۹۷۱ طرحی ۱۰ بندی موسوم به ۱۰ فرمان نفتی به تصویب مجلس نروژ رسید که عبارتند از:^۵

۱. همه فعالیت‌های مرتبط با صنعت نفت در فلات قاره نروژ باید تحت نظارت و کنترل ملی باشد.

Dutch Disease?." Resources Policy 48 (2016): 85-96

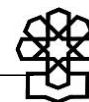
1. Storting

2. Act 29 November 1996 No. 72 Relating to Petroleum Activities.

3. Norway's Oil History in 5 Minutes (<https://www.regjeringen.no/en/topics/energy/oil-and-gas/norways-oil-history-in-5-minutes/id440538/>).

4. **Ibid.**

5. Storting White Paper 28 (2010 – 2011) – Unofficial Translation of Chapter 1. An Industry for the Future – Norway's Petroleum Activities.

۲. اکتشافات نفتی باید به شیوه‌ای طراحی و انجام شود که نسبت به استقلال حداکثری نروژ از نظر وابستگی به کشورهای دیگر برای تأمین نفت خام اطمینان حاصل شود.
 ۳. صنایع جدید باید براساس نفت گسترش یابند.
 ۴. توسعه صنعت نفت باید با در نظر گرفتن ملاحظات کافی برای فعالیت‌های تجاری موجود و همچنین ملاحظات مربوط به حفاظت از طبیعت و محیط زیست صورت پذیرد.
 ۵. سوزاندن گاز قابل برداشت از فلات قاره نروژ تنها در مدت زمان کوتاه تست قابل قبول است.
 ۶. نفت و گاز تولید شده از فلات قاره نروژ به‌عنوان یک قاعده کلی باید به خاک نروژ وارد شود، مگر در مواردی که ملاحظات سیاسی - اجتماعی به راه‌حل دیگری منجر شود.
 ۷. دولت باید در همه سطوح مقتضی وارد شود و منافع نروژ را با منافع صنعت نفت نروژ هماهنگ کند و همچنین به توسعه جامعه نفتی نروژی با اهداف ملی و بین‌المللی بپردازد.
 ۸. یک شرکت ملی نفت باید تأسیس شود که منافع تجاری دولت را دنبال کند و همکاری مناسبی با منافع داخلی و خارجی داشته باشد.
 ۹. یک برنامه فعالیت برای فلات قاره نروژ باید به تصویب برسد که منافع اجتماعی و سیاسی منحصربه‌فرد مربوط به آن بخش از کشور را برآورده کند.
 ۱۰. اکتشافات نفتی بزرگ نروژ می‌تواند وظایف جدیدی را برای سیاست خارجی نروژ ارائه دهد. در اولین گام از اجرای این فرامین، در سال ۱۹۷۲ شرکت ملی نفت نروژ (استات اویل)^۱ با مصوبه مجلس تأسیس شد. همچنین مقرر شد تا در همه قراردادهای توسعه میادین نفت و گاز، ۵۰ درصد از سهام پروژه به این شرکت واگذار شود. علاوه بر این، استات اویل در دوره اکتشاف سرمایه‌گذاری نمی‌کرد و ریسک اکتشاف تماماً با سایر شرکا در پروژه بود. در نتیجه از هزینه‌های مربوط به مرحله اکتشاف معاف بود و همه هزینه‌های این مرحله به‌عهده سایر شرکای پروژه بود. در سال ۱۹۷۴ این حمایت‌ها افزایش یافت.^۲ به‌گونه‌ای که دولت نروژ در هر یک از پروژه‌ها، بعد از اتمام مرحله اکتشاف و شناخت میدان، اجازه داشت سهم استات اویل را در پروژه مذکور تغییر دهد. بنابراین در پروژه‌هایی با احتمال سوددهی زیاد، سهم استات اویل افزایش و در پروژه‌هایی با احتمال سوددهی کم، سهم این شرکت کاهش می‌یافت. البته سقف افزایش سهم برای استات اویل تا ۸۰ درصد بود. حمایت‌های انجام شده از استات اویل سبب شد تا توانمندی‌های این شرکت هم در حوزه‌های سرمایه‌گذاری و مدیریت کلان و هم در حوزه اپراتوری توسعه میادین نفت و گاز رشد کند و مقدمات ایجاد یک شرکت قدرتمند نفتی فراهم شود.^۳
- در سال ۱۹۷۸ وزارت نفت و انرژی تأسیس شد و فعالیت‌های مربوط به صنعت نفت که تا آن زمان در

1. Statoil

2. Sliding Scale

3. Mark Thurber and Benedicte Tangen Istad, "Norway's Evolving Champion: Statoil and the Politics of State Enterprise," Freeman Spogli Institute for International Studies, Working Paper #92 (2010).

اختیار وزارت صنعت بود، به این وزارتخانه انتقال یافت. در دهه ۸۰ میلادی با روی کار آمدن حزب محافظه‌کار، اقداماتی در راستای کاهش قدرت فزاینده استات اوایل انجام گرفت. در حقیقت با توجه به امتیازات فراوان در نظر گرفته شده برای استات اوایل، ارتباطات وسیع این شرکت با بدنه حاکمیتی و همچنین وابستگی درآمدهای نفتی نروژ به این شرکت، زمینه حاکمیت مطلق این شرکت بر توسعه میادین نفت و گاز و در نتیجه احتمال فساد و کاهش بهره‌وری به وجود آمده بود. بر این اساس حزب محافظه‌کار فرآیند کاهش قدرت استات اوایل را در دستور کار قرار داد تا زمینه تجاری‌سازی و رقابت با سایر شرکت‌های نفتی فراهم شود.^۱

از این رو در سال ۱۹۸۵ بیش از نیمی از سهم استات اوایل در میادین نفت و گازی و خطوط لوله از دارایی‌های این شرکت جدا شد و با عنوان وظیفه مدیریت سهم دولت^۲ به طور مستقیم در اختیار دولت قرار گرفت. البته مدیریت منابع SDFI از سوی استات اوایل انجام می‌شد، اما در حقیقت این شرکت به نمایندگی از دولت نروژ این منابع را مدیریت می‌کرد و مالک این منابع نبود. پس از این اتفاق، در مجوزهای بعدی که برای توسعه میادین نفت و گاز صادر می‌شد، دولت نروژ به صورت مستقیم از طریق SDFI و به طور غیرمستقیم از طریق شرکت استات اوایل در پروژه‌ها سهامدار بود.^۳

هم‌زمان در سال ۱۹۸۵، قانون نفت ۱۹۶۳ مورد بازنگری اساسی قرار گرفت و قانون جدید نفت به تصویب مجلس رسید. این قانون در مقایسه با نسخه قبلی بسیار مفصل و شامل ۶۷ بند بود که در قالب ۵ فصل ساماندهی شده بود. چارچوب اصلی قانون نفت فعلی نروژ همین قانون است که در بخش بعدی توضیح داده خواهد شد.

در پایان دهه ۸۰ میلادی شرایط بازارهای بین‌المللی نفت تغییر کرد. پس از پایان جنگ سرد، امکان سرمایه‌گذاری و توسعه میادین نفت و گاز در برخی نقاط جهان فراهم شد. بنابراین به منظور جذب سرمایه‌گذاری در فلات قاره نروژ و رقابت با سایر مناطق نفت‌خیز، لازم بود ابزارهای سیاستی مناسبی به کار گرفته شود. بر این اساس در سال ۱۹۹۲ قوانین مالیاتی تسهیل شد و حق امتیاز حمایتی که به منظور داشتن سهم در میادین نفت و گاز برای استات اوایل در نظر گرفته می‌شد، ملغی شد. در نتیجه از این پس استات اوایل ملزم به رقابت با سایر شرکت‌های نفتی بین‌المللی برای گرفتن سهم در میادین نفت و گاز نروژ بود. البته بررسی قانون نفت فعلی نروژ نشان می‌دهد که همچنان زمینه قانونی برای حمایت از استات اوایل و سایر شرکت‌های نروژی وجود دارد که در ادامه، توضیحات بیشتر ارائه خواهد شد.^۴

1. Norway's Oil History in 5 Minutes (<https://www.regjeringen.no/en/topics/energy/oil-and-gas/norways-oil-history-in-5-minutes/id440538/>)

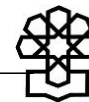
2. Mark Thurber and Benedicte Tangen Istad, "Norway's Evolving Champion: Statoil and the Politics of State Enterprise," Freeman Spogli Institute for International Studies, Working Paper #92 (2010)

3. State's Direct Financial Interest (SDFI)

4. Mark Thurber and Benedicte Tangen Istad, "Norway's Evolving Champion: Statoil and the Politics of State Enterprise," Freeman Spogli Institute for International Studies, Working Paper #92 (2010)

5. Act 29 November 1996 No. 72 Relating to Petroleum Activities.

6. Mark Thurber and Benedicte Tangen Istad, "Norway's Evolving Champion: Statoil and the Politics of State Enterprise," Freeman Spogli Institute for International Studies, Working Paper #92 (2010)

در سال ۱۹۹۶ قانون نفت برای دومین بار بازنگری شد و ویرایش سوم قانون نفت به تصویب رسید که در حال حاضر می‌توان آن را نسخه نهایی قانون نفت نروژ دانست. البته در سال ۲۰۰۱ با تأسیس شرکت دولتی «پتورو»^۱ که وظیفه مدیریت سهم دولت را در پروژه‌های نفتی برعهده داشت، فصل جدیدی در خصوص این شرکت به قانون نفت اضافه شد. تفاوت اصلی قانون سال ۱۹۹۶ در مقایسه با قانون سال ۱۹۸۵ درباره مسائل ایمنی و زیست‌محیطی است که در قانون سال ۱۹۹۶ به تفصیل بیشتری بیان شده است، اما در سایر موارد تفاوت چندانی بین این دو قانون وجود ندارد. به بیان دیگر چارچوب اصلی قانون نفت فعلی نروژ همان چارچوب حاکم بر قانون سال ۱۹۸۵ است که در ادامه بررسی می‌شود.

۲. قوانین و مقررات حاکم بر صنعت نفت نروژ

منابع نفت و گاز کشور نروژ ملی بوده و در اختیار حاکمیت است و براساس ماده (۱) از فصل اول قانون نفت نروژ، حق مالکیت بر منابع نفت و گاز و حق انحصاری مدیریت این منابع به حکومت نروژ تعلق دارد.^۲ نهادهای مختلفی در مدیریت این منابع نقش دارند که در این بین، مجلس نروژ^۳ مهمترین نقش را دارد. بر این اساس «قانون نفت نروژ»^۴ مهمترین سندی است که چارچوب مدیریت و بهره‌برداری از منابع نفت و گاز براساس آن تعیین می‌شود. پس از قانون و در جایگاه بعدی، «آیین‌نامه‌های اجرایی مرتبط با قانون نفت»^۵ قرار می‌گیرد که از اهمیت بسزایی برخوردار است. این آیین‌نامه‌ها در چارچوب قانون نفت و ازسوی دولت تهیه می‌شود و قبل از اجرایی شدن نیازمند تأیید پادشاه است.^۶

۲-۱. قانون نفت

آخرین ویرایش قانون نفت نروژ مربوط به سال ۱۹۹۶ می‌باشد که شامل ۱۲ فصل و ۹۰ بخش است. فصل‌های تشکیل‌دهنده قانون نفت عبارتند از:^۸

۱. مقررات مقدماتی،^۹ ۲. مجوز اکتشاف،^{۱۰} ۳. مجوز تولید،^{۱۱} ۴. تولید نفت،^{۱۲} ۵. توقف فعالیت‌های

1. Petoro

2. Petroleum Act, Sec 1.1.

3. Storting

4. Act 29 November 1996 No. 72 Relating to Petroleum Activities

5. Regulations to Act Relating to Petroleum Activities. Laid Down by Royal Decree 27 June 1997.

6. Act 29 November 1996 No. 72 Relating to Petroleum Activities.

7. Regulations to Act Relating to Petroleum Activities. Laid down by Royal Decree 27 June 1997 Pursuant

8 Act 29 November 1996 No. 72 Relating to Petroleum Activities.

9. Introductory Provisions

10. Exploration Licence

11. Production Licence

12. Production etc. of Petroleum

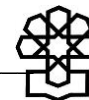
نفتی،^۱ ۶. ثبت و ترهین مجوزها،^۲ ۷. مسئولیت در قبال خسارت آلودگی،^۳ ۸. قوانین مربوط به جبران خسارت به ماهیگیران نروژی،^۴ ۹. الزامات خاص مربوط به ایمنی،^۵ ۱۰. مقررات عمومی،^۶ ۱۱. مدیریت منافع مستقیم دولت،^۷ ۱۲. به اجرا درآمدن و اصلاح قوانین.^۸

همان گونه که مشخص است قانون نفت نروژ بسیار مفصل است و در این قانون جزئیات فراوانی پیرامون توسعه میادین نفت و گاز مورد توجه قرار گرفته است.

۲-۲. مقررات اجرایی مرتبط با قانون نفت

مقررات اجرایی مرتبط با قانون نفت را وزارت نفت و انرژی آماده می‌کند و پادشاه در جلسه هیئت دولت به تصویب می‌رساند. آخرین نسخه از این آیین‌نامه‌ها در سال ۱۹۹۷ بر مبنای قانون نفت سال ۱۹۹۶ به تصویب رسید. این مقررات جزئیات بیشتری را در مقایسه با قانون در برمی‌گیرد و سازوکار اجرای قانون را مشخص می‌کند. آیین‌نامه‌های فعلی نفت شامل ۱۰ فصل و ۸۸ بخش است.^۹ این فصول عبارتند از: ۱. مقررات مقدماتی،^{۱۰} ۲. مجوز اکتشاف،^{۱۱} ۳. مجوز تولید،^{۱۲} ۴. تولید نفت،^{۱۳} ۵. بهره مالکانه و حق الارض،^{۱۴} ۶. توقف فعالیت‌های نفتی،^{۱۵} ۷. اطلاعات و اسناد،^{۱۶} ۸. سیستم‌های مدیریت برای فعالیت‌های نفتی،^{۱۷} ۹. دسترسی به شبکه خط لوله بالادستی،^{۱۸} ۱۰. مقررات عمومی.^{۱۹}

-
1. Cessation of Petroleum Activities
 2. Registration and Mortgaging
 3. Liability for Pollution Damage
 4. Special Rules Relating to Compensation to Norwegian Fishermen
 5. Special Requirements to Safety
 6. General Provisions
 7. Management of the State Direct Financial Interest
 8. Entry into Force and Amendment of Laws
 9. Regulations to Act Relating to Petroleum Activities. Laid down by Royal Decree 27 June 1997 Pursuant
 10. Introductory Provisions
 11. Exploration Licence
 12. Production Licence
 13. Production etc. of Petroleum
 14. Production Fees and Area Fees
 15. Cessation of Petroleum Activities
 16. Information and Documentation
 17. Management Systems for the Petroleum Activities
 18. Access to Upstream Pipeline Networks
 19. General Provisions

۳. ساختار سازمانی بخش نفت و گاز نروژ

در ساختار کنونی صنعت نفت نروژ، پارلمان این کشور قوانین و چارچوب‌های کلی را تعیین می‌کند و براساس قانون نفت نروژ، دولت متولی توسعه میادین نفت و گاز است. فعالیت‌های دولت به سه بخش اصلی تقسیم می‌شود. بخش اول سیاستگذاری و تعیین خط‌مشی‌ها در چارچوب قانون است که در قالب تدوین آیین‌نامه‌های مرتبط با قانون نفت انجام می‌شود. تدوین آیین‌نامه‌های مذکور در تعامل بین برخی وزارتخانه‌ها و با محوریت «وزارت نفت و انرژی نروژ» انجام می‌شود.

بخش دوم فعالیت‌های دولت مربوط به اجرایی کردن قوانین و آیین‌نامه و نظارت بر آن است. این نقش که انجام آن به نهاد تخصصی و فنی نیاز دارد برعهده اداره نفت نروژ^۱ است.

بخش سوم مربوط به فعالیت‌های تصدیگری دولت است که با شرکت‌های استات اوایل، پتورو و گسکو انجام می‌شود. استات اوایل با ۶۷ درصد سهام دولتی، در توسعه میادین نفت گاز هم به‌عنوان سرمایه‌گذار و هم به‌عنوان اپراتور مشارکت می‌کند. پتورو به‌عنوان شرکت کاملاً دولتی صرفاً در جایگاه سرمایه‌گذار در توسعه میادین نقش دارد و درواقع بازوی دولت برای سرمایه‌گذاری مستقیم در صنعت نفت و گاز است. شرکت گسکو^۲ نیز شرکتی کاملاً دولتی است و اپراتوری خطوط لوله انتقال گاز را برعهده دارد. در شکل ۱ ساختار نهادی بخش نفت و گاز نروژ نمایش داده شده است.^۳

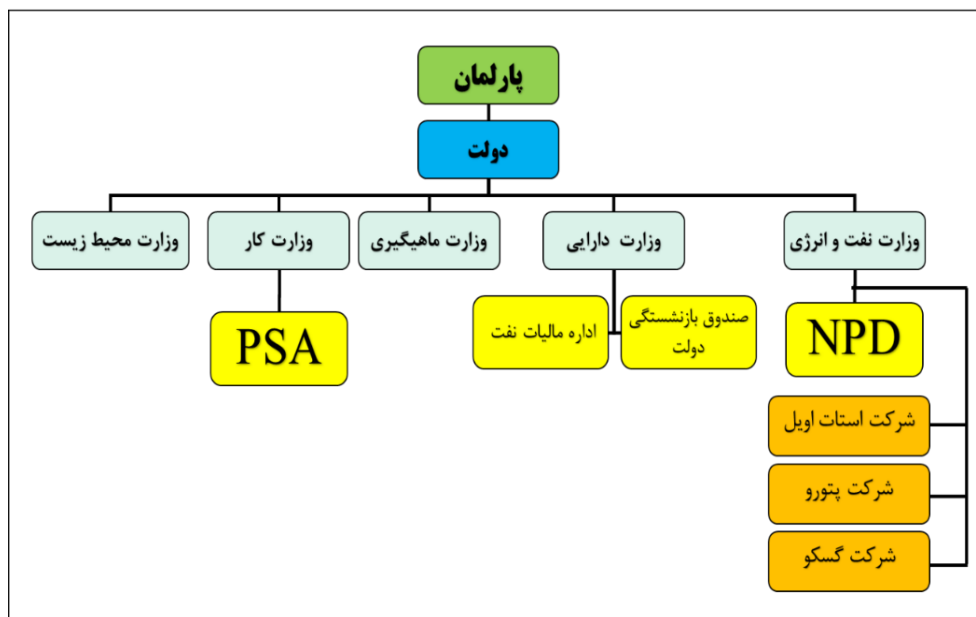
1. Norwegian Petroleum Directorate (NPD)

2. Gassco

3. Lund, Diderik. "State Participation and Taxation in Norwegian Petroleum: Lessons for Others?." *Energy Strategy Reviews* 3 (2014): 49-54.

4. Ramírez-Cendrero, Juan M., and Eszter Wirth. "Is the Norwegian Model Exportable to Combat Dutch Disease?." *Resources Policy* 48 (2016): 85-96

شکل ۱. ساختار نهادی بخش نفت و گاز نروژ

Source: Norwegian Petroleum Directorate Websites: <http://www.npd.no/en/> & <http://www.norskpetroleum.no/en/>

۴. فرآیند توسعه میادین نفت و گاز

براساس قانون نفت نروژ، فرآیند توسعه میادین نفت و گاز در این کشور شامل دو مرحله اصلی است که عبارتند از: «گشایش مناطق جدید برای فعالیت‌های نفت و گاز»^۱ و «صدور مجوز تولید»^۲. براساس قانون، پیش از انجام هر فعالیت نفتی^۳ در یک منطقه، ابتدا باید مجوز فعالیت در آن منطقه از سوی مجلس صادر شود و به بیان دیگر منطقه مذکور برای انجام فعالیت‌های نفتی گشایش یابد.^۴ پس از صدور مجوز، طی فرآیندی مشخص، مجوز اکتشاف و تولید نفت و گاز در این مناطق برای برخی شرکت‌های متقاضی صادر می‌شود که به اصطلاح مجوز تولید نامیده می‌شود. وزارت نفت و انرژی نروژ و اداره نفت نروژ که ذیل این وزارتخانه قرار دارد، نقش اساسی در صدور مجوز اکتشاف و تولید و نظارت بر اجرای آن دارند. درواقع اداره نفت نروژ، بازوی کارشناسی وزارت نفت و انرژی برای ارزیابی فنی و اقتصادی پروژه‌های توسعه میادین نفت و گاز نروژ است. با اینکه این اداره یکی از معاونت‌های وزارت نفت و انرژی است، اما رئیس آن از سوی پادشاه در جلسه هیئت دولت و برای مدت ۶ سال منصوب می‌شود که قابل تمدید است.^۵ به دلیل اهمیت ثبات مدیریت در این جایگاه، طی ۴۵ سال گذشته ریاست این اداره فقط دو مرتبه تغییر کرده است.

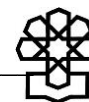
1. Opening of New Areas for Petroleum Activities

2. Award of Production License

۳. همه فعالیت‌های مرتبط با بهره‌برداری از میادین نفت گاز از قبیل اکتشاف، تولید و انتقال.

4. Petroleum Act, Sec 3.1.

5. Storting Prp. No. 113.

فرآیند مربوط به هر یک از این دو مرحله در قانون نفت به طور کامل مشخص شده است که در ادامه جزئیات مربوط به هر یک از آنها بیان می شود.

۴-۱. گشایش مناطق جدید برای فعالیت های نفت و گاز

مناطق دریایی فلات قاره نروژ به سه دسته کلی تقسیم می شوند:

۱. مناطقی که سابقه فعالیت نفتی در آنها وجود دارد. (۴۰ درصد فلات قاره نروژ)
۲. مناطقی که برای فعالیت مجاز شده ولی هنوز واگذار نشده اند. (۲۱ درصد فلات قاره نروژ)
۳. مناطقی که سابقه هیچ گونه فعالیت نفتی در آنها وجود نداشته است و به اصطلاح «مناطق جدید» نامیده می شود. (۳۹ درصد فلات قاره نروژ)

نروژ روزانه ۱/۹ میلیون بشکه نفت و ۳۲۰ میلیون مترمکعب گاز تولید می کند و با احتساب ذخایر اثبات شده فعلی و ذخایر احتمالی مربوط به اکتشافات آینده تاکنون ۴۸ درصد ذخایر نفت و گاز قابل برداشت خود را تولید کرده است.^۱

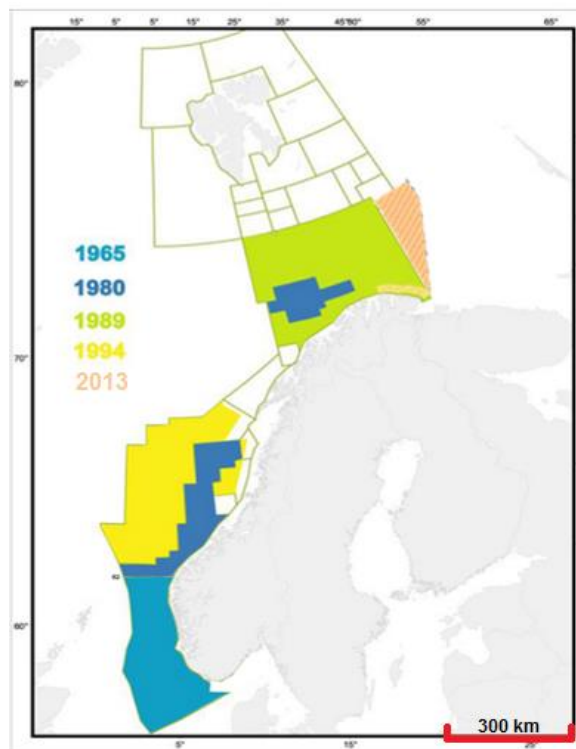
انجام فعالیت های نفتی در مناطق جدید صرفاً پس از صدور مجوز توسط مجلس امکان پذیر است. بر این اساس، مجلس نروژ هر چند سال یک بار طی فرآیندی مشخص، منطقه جدید و وسیعی را برای انجام فعالیت های نفتی مجاز اعلام می کند. گشایش مناطق جدید به مسائل مختلفی از قبیل شرایط اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی کشور نروژ ارتباط دارد. در شکل ۲ روند تاریخی و جغرافیایی گشایش مناطق جدید نشان داده شده است. همان گونه که مشاهده می شود به طور متوسط هر ۱۲ سال یک بار حدود ۱۵۰ هزار کیلومتر مربع از مناطق جدید برای انجام فعالیت های نفتی مجاز اعلام شده است. تاکنون از مجموع ۱/۴ میلیون کیلومتر مربع مساحت آبی^۲ کشور نروژ، حدود ۸۶۰ هزار کیلومتر مربع (حدود ۶۱ درصد از مساحت آبی نروژ) برای انجام فعالیت های نفتی مجاز اعلام شده است.^۳

1. Norwegian Petroleum Directorate Websites: <http://www.npd.no/en/> & <http://www.norskpetroleum.no/en/>

۲. تقریباً همه منابع نفت و گاز نروژ در بخش دریاست.

3. Norwegian Petroleum Directorate Websites: <http://www.npd.no/en/> & <http://www.norskpetroleum.no/en/>

شکل ۲. روند تاریخی گشایش مناطق جدید برای انجام فعالیت‌های مربوط به نفت و گاز

Source: Ibid.

۴-۲. فرآیند قانونی گشایش مناطق جدید

گشایش مناطق جدید در نروژ از سازوکار قانونی خاصی تبعیت می‌کند. قانون نفت و آیین‌نامه‌های مرتبط با آن، چارچوب‌های اصلی این سازوکار را مشخص کرده‌اند که شامل مراحل زیر است:

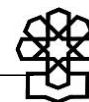
۱. انتخاب نواحی جدید،

۲. ارزیابی آثار فعالیت صنعت نفتی بر این نواحی،

۳. اطلاع‌رسانی و مشورت،

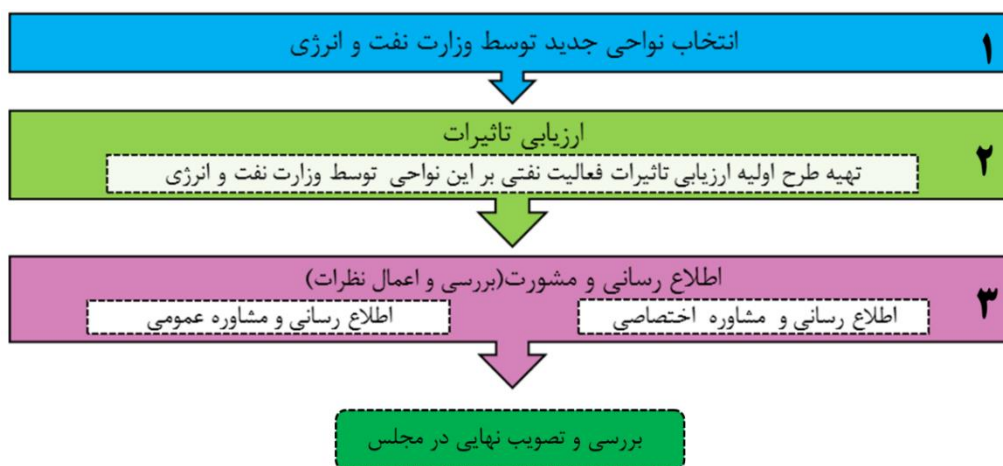
۴. تصویب نهایی.

وزارت نفت و انرژی در آیین‌نامه‌های مربوط به قانون نفت و در بخش مربوط به گشایش مناطق جدید، سازوکار اجرایی تدوین پیشنهاد برای گشایش مناطق جدید را ارائه کرده است. براساس این آیین‌نامه‌ها، در گام اول وزارت نفت و انرژی مناطق جدیدی را برای گشایش انتخاب می‌کند. در گام دوم با توجه به نوع و گستره فعالیت‌های مورد نظر، ارزیابی اولیه‌ای از آثار گشایش این مناطق از جمله تأثیر فعالیت‌های نفتی بر تجارت، صنعت، محیط زیست و به‌ویژه آلودگی‌های زیست‌محیطی و پیامدهای اقتصادی و اجتماعی حاصل از این فعالیت‌ها به عمل می‌آورد. در گام سوم، مختصات مناطق پیشنهادی و ارزیابی اولیه به‌عنوان «پیشنهاد اولیه گشایش مناطق جدید»، به‌منظور اظهار نظر برای نهادهای ذی‌ربط ارسال می‌شود. به‌علاوه، این پیشنهاد

به صورت اینترنتی در اختیار عموم قرار می‌گیرد و همه اشخاص حقیقی و حقوقی می‌توانند نظرات خود را پیرامون مناطق جدید و آثار فعالیت‌های نفتی بر آن، برای وزارت نفت و انرژی ارسال کنند. در قانون تصریح شده است که برای ارائه نظرهای دستگاه‌ها و افراد حداقل باید یک بازه زمانی سه‌ماهه در نظر گرفته شود و در نهایت وزارت نفت و انرژی پس از جمع‌آوری و بررسی همه نظرها، اصلاحات لازم را انجام دهد و «پیشنهاد اصلاح شده» را برای بررسی و تصویب به مجلس ارسال کند. به علاوه وزارت نفت و انرژی باید یک نسخه از پیشنهاد اصلاح شده را برای همه کسانی که در خصوص پیشنهاد اولیه اظهار نظر کرده‌اند، ارسال کند. مجلس نیز پس از انجام بررسی‌های لازم و ایجاد تغییرهای مورد نظر نسخه نهایی را تهیه و تصویب می‌کند. در شکل ۳ فرآیند صدور مجوز برای انجام فعالیت‌های نفتی در مناطق جدید نمایش داده شده است.^{۳۱}

شکل ۳. فرآیند گشایش مناطق جدید برای انجام فعالیت‌های نفتی

۳-۴. صدور مجوز

همان‌طور که بیان شد، پیش از واگذاری مناطق برای انجام فعالیت‌های نفتی، مجلس باید دستور گشایش آن منطقه را برای انجام فعالیت نفتی صادر کند.^{۳۲} پس از صدور مجوز، مناطق گشایش یافته طبق برنامه زمانی مشخصی که در ادامه به جزئیات آن اشاره می‌شود، در لیست واگذاری به شرکت‌های دولتی و خصوصی قرار می‌گیرند. براساس قانون، این مناطق باید به صورت بلوک‌هایی با عرض جغرافیایی ۱۵ دقیقه و طول جغرافیایی ۲۰ دقیقه واگذار شوند (حدود ۲۵۰ تا ۵۰۰ کیلومتر مربع متناسب با طول و عرض جغرافیایی بلوک).^{۳۳} واگذاری در حقیقت به معنای صدور مجوز انجام فعالیت‌های نفتی از قبیل اکتشاف و تولید نفت و گاز در یک یا چند بلوک برای یک یا کنسرسیومی از شرکت‌ها و در دوره زمانی

1. Petroleum Act, Sec 3.1.
2. Petroleum Regulation, Sec 6.
3. Petroleum Act, Sec 3.1.
4. Petroleum Regulation, Sec 6d.
5. Petroleum Act, Sec 3.2.

معین است. مجوزهایی که برای انجام فعالیت‌های مربوط به صنعت نفت در کشور نروژ واگذار می‌شوند، براساس قانون به دو بخش مجوز اکتشاف (صرفاً لرزه‌نگاری) و مجوز تولید تقسیم می‌شوند.^۱ صدور مجوز تولید و نظارت بر انجام مفاد آن مهمترین نقش حاکمیت نروژ در مدیریت توسعه میادین نفت و گاز است که در ادامه به آنها می‌پردازیم.

۱-۳-۴. مجوز اکتشاف (صرفاً فعالیت‌های لرزه‌نگاری)

لرزه‌نگاری اولین گام شناخت مخازن نفت و گاز است. با استفاده از عملیات لرزه‌نگاری، اطلاعات اولیه‌ای از مخزن به دست می‌آید که براساس آن مالک منابع نفت و گاز و شرکت‌های سرمایه‌گذار و توسعه‌دهنده درخصوص آغاز فعالیت‌های مربوط به توسعه میدان و شرایط آن تصمیم‌گیری می‌کنند. بر این اساس در نروژ مجوزی با عنوان «مجوز اکتشاف»^۲ برای متقاضیان صادر می‌شود که در حقیقت صرفاً مجوز لرزه‌نگاری است. مجوز اکتشاف درواقع به منظور انجام فعالیت‌های اکتشافی از قبیل فعالیت‌های زمین‌شناسی، پتروفیزیکی، ژئوفیزیکی، ژئوشیمیایی، ژئوتکنیکی و همچنین حفاری‌هایی با عمق (حداکثر ۲۰۰ متر) و برای مدت زمان حداکثر ۳ سال صادر می‌شود.^۳

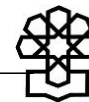
در زمان واگذاری میدان و اعطای مجوز تولید هیچ حق ترجیح و اولییتی برای شرکت دارای مجوز اکتشاف در نظر گرفته نمی‌شود. به علاوه مجوز اکتشاف به صورت غیرانحصاری صادر می‌شود و ممکن است به طور همزمان برای دو یا چند متقاضی، مجوز انجام فعالیت‌های لرزه‌نگاری (به اصطلاح مجوز اکتشاف) در یک محدوده جغرافیایی مشخص صادر شود. این مجوز با صلاحدید «اداره نفت نروژ» و از سوی این اداره به شرکت‌های متقاضی اعطا می‌شود و طبق قانون نفت، پادشاه می‌تواند مقرراتی را درخصوص محتوای آن و هزینه‌های صدور آن وضع کند.^۴

براساس قانون، وزارت نفت و انرژی (درواقع به وسیله اداره نفت نروژ) در صورت صلاحدید می‌تواند به صورت مستقیم عملیات لرزه‌نگاری را در مناطق مورد نظر انجام دهد و هیچ منع قانونی برای آن وجود ندارد.

۲-۳-۴. مجوز تولید

براساس قانون نفت نروژ، به غیر از لرزه‌نگاری که در بخش قبل توضیح داده شد، انجام همه فعالیت‌های نفتی صرفاً با اخذ مجوز تولید امکان‌پذیر است. براساس قانون، مجوز تولید درواقع حق انحصاری اکتشاف، حفاری اکتشافی و تولید هیدروکربن در منطقه‌ای مشخص است.^۵ این مجوز از دو دوره زمانی کاملاً مجزا تشکیل شده است. دوره اول حداکثر ۱۰ سال و شامل فعالیت‌های اکتشافی و حفاری اکتشافی است و دوره دوم توسعه و تولید را دربرمی‌گیرد که حداکثر ۳۰ سال و در موارد خاص تا ۵۰ سال به طول می‌انجامد.

1. Petroleum Act, Sec 2 and 3.
 2. Exploration Licence
 3. Petroleum Act, Sec 2.
 4. Petroleum Act, Sec 2.1.
 5. Petroleum Act, Sec 3.1.

الف) دوره اول مجوز تولید

در دوره اول صاحب مجوز به انجام فعالیت‌های مشخص اکتشافی و حفاری اکتشافی متعهد می‌شود. این دوره شامل سه بخش بوده که بخش اول مربوط به عملیات لرزه‌نگاری است. البته با توجه به اینکه مجوز لرزه‌نگاری به‌طور مجزا و مستقل از مجوز تولید نیز اعطا می‌شود، در زمان صدور مجوز تولید برای هر یک از بلوک‌ها، به احتمال زیاد اطلاعات لرزه‌نگاری وجود دارد و غالباً شرکت‌ها براساس اطلاعات لرزه‌نگاری که در اختیار دارند، بلوک‌های مورد نظر را انتخاب و برای اخذ مجوز تولید اقدام می‌کنند. اما ممکن است این اطلاعات کامل یا مورد تأیید اداره نفت نباشد و انجام عملیات لرزه‌نگاری جدید ضروری باشد. بر این اساس در بخش اول از دوره اول، کمیت و کیفیت عملیات لرزه‌نگاری با همه جزئیات مشخص می‌شود.

شرکت دریافت‌کننده مجوز،^۱ موظف است براساس جزئیات مجوز تولید، عملیات لرزه‌نگاری را انجام دهد. پس از انجام عملیات مذکور و بررسی نتایج به‌دست آمده، شرکت درخصوص ادامه فعالیت و ورود به بخش دوم تصمیم می‌گیرد. در این مرحله ممکن است شرکت مذکور، براساس اطلاعات به‌دست آمده، تمایلی به ادامه فعالیت نداشته باشد. در چنین شرایطی مجوز تولید لغو و همه هزینه‌های انجام شده به شرکت بازپرداخت می‌شود. اما در صورت تمایل به ادامه فعالیت، بخش دوم از دوره اول آغاز می‌شود. در این بخش حفاری چاه‌های اکتشافی براساس جزئیات موجود در مجوز تولید انجام می‌شود. با حفاری چاه‌های اکتشافی، شناخت از ناحیه واگذار شده کامل‌تر و ابعاد و موقعیت جغرافیایی ناحیه هیدروکربنی احتمالی تا حدودی مشخص می‌شود. شرکت‌ها در این مرحله برای تکمیل اطلاعات و شناخت بهتر از ناحیه مورد نظر می‌توانند درخواست تولید آزمایشی برای مدت زمان و مقدار محدود را به وزارت ارائه کنند و پس از تحلیل داده‌های به‌دست آمده از حفاری اکتشافی، شرکت دوباره درخصوص ادامه فعالیت تصمیم می‌گیرد. در صورت انصراف از ادامه فعالیت، مجوز تولید لغو و همه هزینه‌های انجام شده به شرکت بازپرداخت و در غیر این صورت بخش سوم آغاز می‌شود.^{۲،۳}

در بخش سوم، برنامه توسعه میدان^۴ تهیه می‌شود. در این مرحله باید گزارشی از اطلاعات به‌دست آمده از فعالیت‌های اکتشافی و تحلیل آنها آماده شود که «گزارش وضعیت»^۵ نامیده می‌شود. براساس این گزارش مشخص می‌شود که چه بخش‌هایی از بلوک یا بلوک‌های مشخص شده در مجوز تولید، ذخایر نفت و گاز دارند. برنامه توسعه میدان صرفاً برای این بخش‌ها تهیه می‌شود و مجوز تولید در سایر نواحی باقیمانده که وجود نفت و گاز در آنها محرز نشده است لغو می‌شود. در فرآیند تهیه برنامه توسعه میدان یا پس از پایان آن، با روشن‌تر شدن فرآیند توسعه و هزینه‌های مرتبط با آن، شرکت می‌تواند از ادامه فعالیت انصراف

۱. البته ممکن است مجوز برای کنسرسیومی از شرکت‌ها صادر شده باشد.

2 Petroleum Act, Sec 3.8 & Sec 3.9 & Sec 4.6.

3 Petroleum Regulation, Sec 13.

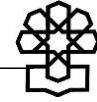
4. Plan for Development and Operation (PDO)

5. Status Report

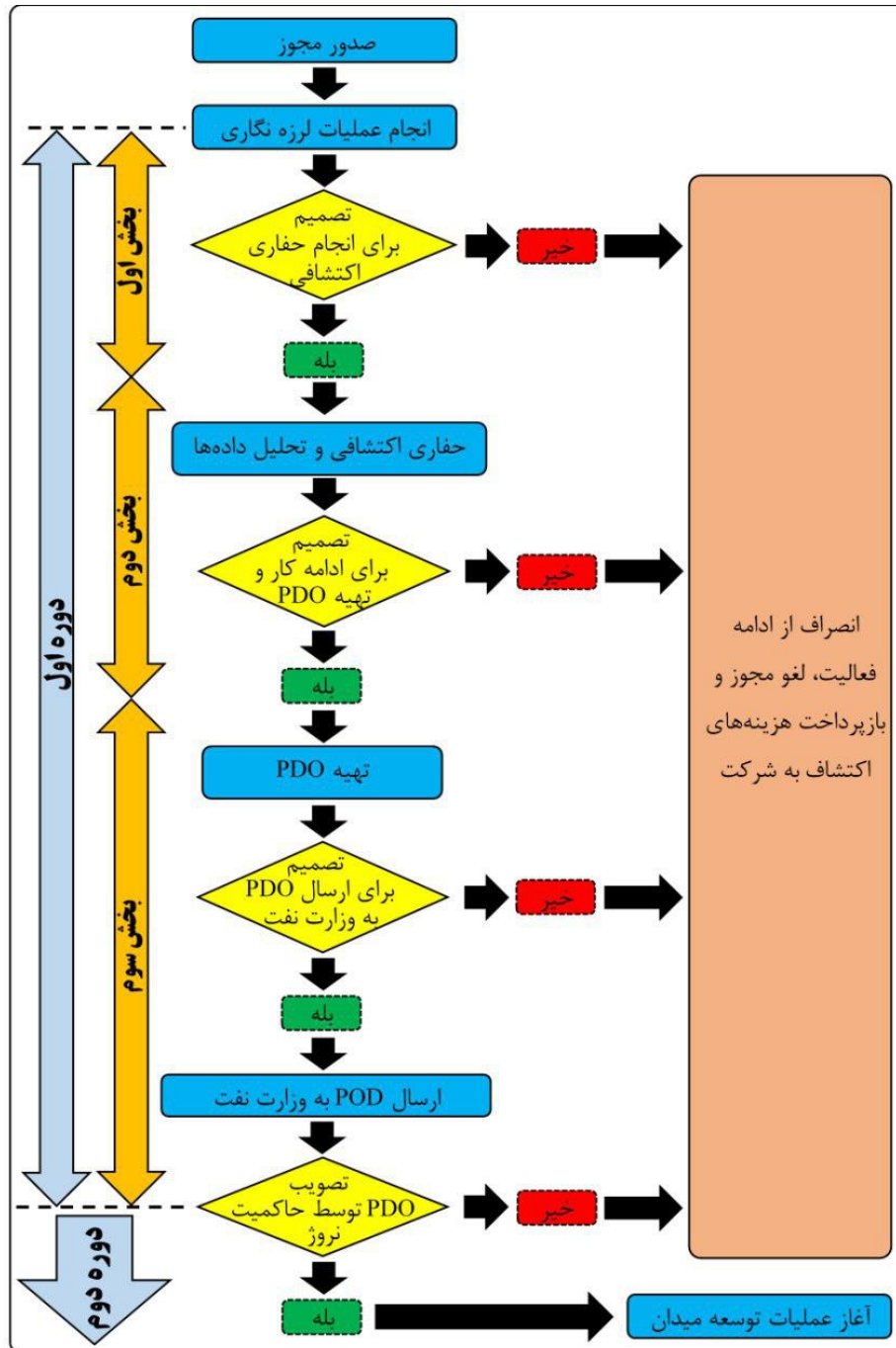
دهد. در صورت انصراف، مجوز تولید لغو و هزینه‌های دوره اکتشاف به شرکت بازپرداخت می‌شود. اما در صورت تمایل به ادامه فعالیت، باید برنامه توسعه میدان برای بررسی و تصویب به وزارت نفت انرژی نروژ ارسال شود. بررسی و تصویب برنامه توسعه میدان طی فرآیند مشخصی انجام می‌شود که در نهایت با توجه به حجم قرارداد یا ازسوی پادشاه در جلسه هیئت دولت^۱ یا در مجلس به تصویب می‌رسد. این فرآیند در بخش ۴-۳-۴ به تفصیل توضیح داده می‌شود.^۲

در شکل ذیل بخش‌های سه‌گانه از دوره اول، نمایش داده شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود دوره اول بر مسئله اکتشاف و شناخت میدان متمرکز است. این مسئله سبب می‌شود که دانش فنی شناخت میداین در بدنه حاکمیتی نروژ تقویت شود. براساس مواردی که مطرح شد و تصریح‌های قانون نفت نروژ می‌توان دریافت همه ریسک‌های اکتشاف که به شناخت میدان منجر می‌شود، برعهده حاکمیت است و باعث می‌شود تولید از میداین نفتی با اشراف کامل دولت نروژ صورت پذیرد و البته این موضوع برطرف‌کننده مسئولیت در تولید محتاطانه یا به‌اصطلاح صیانتی نفت^۴ نیست، زیرا براساس قانون، تولید نفت باید به‌گونه‌ای انجام شود که بیشترین میزان تولید ممکن از منابع نفتی درجا اتفاق بیفتد. تولید باید براساس اصول اقتصادی و روش‌های صیانتی فنی انجام گیرد که از هدر رفتن نفت یا انرژی مخزن جلوگیری شود.^۵

-
1. King-in-Council
 2. Guidelines for PDO (Plans for Development and Operation)
 3. Petroleum Act, Sec 4.6.
 4. Prudent Production
 5. Petroleum Act, Sec 4.1.

شکل ۴. مراحل انجام فعالیت‌های نفتی در دوره اول از «مجوز تولید»

Source: Act 29 November 1996 No. 72 Relating to Petroleum Activities; Regulations to Act Relating to Petroleum Activities. Laid down by Royal Decree 27 June 1997 Pursuant and Guidelines for Plan for Development and Operation of a Petroleum Deposit (PDO) and Plan for Installation and Operation of Facilities for Transport and Utilisation of Petroleum (PIO). 4 February 2010 and Norwegian Petroleum Directorate Websites: <http://www.npd.no/en/> & <http://www.norskpetroleum.no/en/>

ب) دوره دوم مجوز تولید

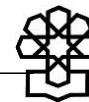
برنامه زمان‌بندی تولید باید پیش از تصویب برنامه توسعه میدان به تأیید وزارت نفت و انرژی برسد تا اجازه تولید^۱ صادر شود. این زمان‌بندی اساس طرح توسعه میدان قرار می‌گیرد. همچنین پس از تصویب برنامه توسعه میدان، دوره دوم مجوز تولید آغاز می‌شود. البته در صورت دریافت اطلاعات جدید یا ایجاد تغییرات در شرایط میدان، هم برنامه زمان‌بندی تولید و هم برنامه توسعه میدان در طول فرآیند توسعه میدان، از سوی وزارت نفت و انرژی اصلاح‌پذیر است. از سوی دیگر پادشاه با توجه به منافع ملی، در جلسه هیئت دولت می‌تواند برنامه زمان‌بندی تولید یک محدوده نفتی را تغییر دهد و دستور افزایش یا کاهش تولید را صادر کند^۲ و از سوی دیگر وزارت نفت باید از هرگونه تغییر یا انحراف در برنامه توسعه پیشنهادی قبل و بعد از تصویب باخبر شود. در ضمن وزارت نفت و انرژی می‌تواند درخواست ارائه یک برنامه جدید یا اصلاحی از صاحب مجوز داشته باشد.^۳

اگر صاحب مجوز در زمان مقرر برنامه توسعه را ارائه نداد و یا به وزارت نفت و انرژی اطلاع داد که برای آغاز یا ادامه تولید آماده نیست و یا بدون ارائه دلایل قابل قبول نتوانست برنامه توسعه را اجرا کند، وزارت نفت و انرژی می‌تواند مجوز تولید همه ناحیه یا بخشی از آن را لغو کند و همچنین اگر صاحب مجوز نتواند برنامه توسعه قابل قبولی ارائه کند، مجوز تولید باطل می‌شود. البته حداقل ۶ ماه فرصت برای ارائه برنامه اصلاحی وجود دارد. در صورت لغو مجوز، وزارت نفت و انرژی می‌تواند رأساً اقدامات لازم برای شروع یا ادامه تولید را در دستور کار قرار دهد.^۴

در طول دوره تولید، عملیات توسعه براساس برنامه توسعه میدان انجام می‌شود و اداره نفت نروژ به نمایندگی از حاکمیت و وزارت نفت و انرژی بر حسن اجرای فعالیت‌ها نظارت می‌کند و شرکت‌ها موظفند در بازه‌های زمانی مشخص به اداره نفت نروژ گزارش دهند. این گزارش‌ها و محتوای آنها عبارتند از:

۱. **گزارش وضعیت در شروع تولید:**^۵ این گزارش باید همه اقداماتی را که از زمان تصویب برنامه توسعه تا پیش از شروع تولید از میدان صورت گرفته و بر تولید اثرگذار است شرح دهد. داده‌ها و به‌طبع آن تحلیل‌های جدید و نتایج مدل‌های شبیه‌سازی جدید باید گزارش شوند. این گزارش نباید دیرتر از ۶ هفته پیش از شروع تولید از میدان به اداره نفت نروژ ارسال شود.
۲. **گزارش‌های روزانه در دوره تولید:**^۶ این گزارش‌ها شامل اطلاعات مهمترین مؤلفه‌های مربوط به تولید است که باید به‌صورت روزانه به اطلاع اداره نفت نروژ برسد.

1. Production Permission
2. Petroleum Act, Sec 4.4.
3. Petroleum Act, Sec 4.2.
4. Petroleum Act, Sec 4.6.
5. Status Report at Start-up of Production
6. Daily Reports during the Production Phase

۳. گزارش‌های ماهانه از داده‌های تولید: ۱ شرکت‌ها باید اطلاعات مربوط به تولید، تزریق، ذخیره‌سازی و فروش نفت را انتهای هر ماه در بانک اطلاعاتی اداره نفت نروژ^۲ بارگذاری کنند. این اطلاعات باید با جزئیات و به‌صورت چاه به چاه و میدان به میدان گزارش شوند.

۴. گزارش وضعیت سالانه برای میدان در حال تولید: ۳ گزارش‌های وضعیت سالانه باید ابتدای نوامبر هر سال به اداره نفت نروژ ارسال شود. این گزارش، وضعیت کلی میدان را توصیف می‌کند و شامل نحوه اجرای زمان‌بندی تولید در ۱۲ ماه گذشته و برنامه زمان‌بندی تولید در سال آینده است. براساس این گزارش وزارت نفت و انرژی اجازه تولید را برای سال بعد صادر می‌کند. طی سال‌های اولیه از دوره دوم، تولید نفت و گاز از میدان آغاز می‌شود و براساس قانون نفت، مالکیت نفت و گاز پس از تولید متعلق به شرکت دارنده مجوز تولید است.^۴ البته بخش چشمگیری از منابع حاصل از فروش نفت و گاز به‌صورت مالیات^۵ به حاکمیت نروژ پرداخت می‌شود. نحوه تقسیم منافع حاصل از فروش نفت و گاز و مدیریت این درآمدها در گزارش دوم به تفصیل بیان خواهد شد.^۶ در قانون نفت حق تعویق حفاری اکتشافی و توسعه‌ای برای وزارت نفت در نظر گرفته شده است. همچنین پادشاه می‌تواند صاحب مجوز را به تأمین نیازهای ملی نروژ از نفت تولیدی مجبور کند و بهای نفت به‌علاوه هزینه انتقال به وی پرداخت می‌شود.

۳-۳-۴. فرآیند قانونی واگذاری مجوز تولید

براساس قانون، مجوز تولید ممکن است برای اشخاص حقیقی یا حقوقی صادر شود. شرط لازم صدور مجوز برای اشخاص حقیقی اقامت در یکی از کشورهای منطقه اقتصادی اروپا و برای شرکت‌ها، ثبت در مؤسسه ثبت بازرگانی نروژ^۷ و تأیید صلاحیت از سوی اداره نفت نروژ است.^۸ لیست شرکت‌های تأیید صلاحیت شده در سایت رسمی اداره نفت نروژ اعلام می‌شود. از سال ۲۰۰۰ تاکنون ۱۱۳ شرکت، تأیید صلاحیت شده‌اند و هر سال نیز تعدادی شرکت جدید به این لیست افزوده می‌شود.

برای صدور مجوز تولید، مناطق نفتی به دو گروه عمده تقسیم می‌شوند: گروه اول، مناطق کمتر توسعه‌یافته^۹ را شامل می‌شود که شناخت چندانی در خصوص آنها وجود ندارد و گروه دوم شامل مناطق شناخته شده‌تر است که به اصطلاح مناطق از پیش تعریف شده^{۱۰} نامیده می‌شود. صدور مجوز تولید برای

1. Monthly Reporting of Production Data

2. Diskos

3. Annual Status Report for Fields in Production (ASR)

4. Petroleum Act, Sec 3.3.

۵. شرکت‌های تولیدکننده نفت و گاز در نروژ علاوه بر مالیات عادی که از همه شرکت‌ها دریافت می‌شود، مالیات ویژه‌ای نیز پرداخت می‌کنند. نرخ مالیات عادی ۲۴ درصد و نرخ مالیات ویژه ۵۴ درصد است.

6. The Petroleum Taxation Act

7. Norwegian Register of Business Enterprises

8. Petroleum Act, Sec 3.3.

9. Frontier Area

10. Pre-defined Area

مناطق گروه اول هر دو سال یک بار و برای گروه دوم به‌طور سالانه انجام می‌شود. به‌علاوه فرآیند صدور مجوز برای این دو گروه اندکی متفاوت است. فرآیند صدور مجوز برای شرکت‌های تأیید شده ۶ مرحله را شامل می‌شود که مرحله اول مختص مناطق گروه اول است. این مراحل عبارت است از:

(الف) دعوت از شرکت‌های تأیید صلاحیت شده برای پیشنهاد بلوک (مختص مناطق گروه اول)،

(ب) تعیین بلوک‌ها براساس پیشنهادهای ارائه شده و نظر تخصصی اداره نفت نروژ،

(ج) اعلان عمومی برای واگذاری بلوک‌های تعیین شده،

(د) ارسال درخواست از سوی شرکت‌ها،

(ه) ارزیابی درخواست‌ها و انتخاب شرکت‌ها برای بلوک‌های مختلف،

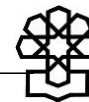
(و) اعطای مجوز.

الف) دعوت از شرکت‌های تأیید صلاحیت شده برای پیشنهاد بلوک

در هر دوره از واگذاری مناطق گروه اول که هر دو سال یک بار انجام می‌گیرد، ابتدا از شرکت‌های تأیید صلاحیت شده درخواست می‌شود که بلوک‌های مورد نظر خود را برای قرار گرفتن در لیست واگذاری اعلام کنند. بدین‌منظور به شرکت‌ها ۲ تا ۳ ماه فرصت داده می‌شود و هر شرکت مجاز است حداکثر ۱۵ بلوک را برای قرار گرفتن در لیست واگذاری‌ها به وزارت نفت و انرژی پیشنهاد کند. البته هیچ اجباری وجود ندارد که شرکت‌ها هنگام واگذاری، متقاضی توسعه بلوک‌های پیشنهادی خود باشند و در نقطه مقابل در زمان واگذاری هیچ اولویت و ترجیحی برای واگذاری بلوک‌ها به پیشنهاددهنده بلوک‌ها وجود ندارد. این مرحله مخصوص مناطق گروه اول است و برای مناطق گروه دوم انجام نمی‌شود.

ب) تعیین بلوک‌ها برای واگذاری

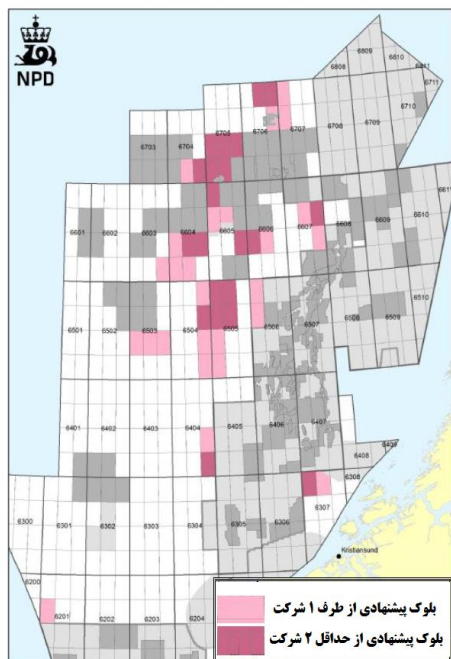
در هر دوره از واگذاری بلوک‌ها، وزارت نفت و انرژی با توجه به پیشنهاد شرکت‌ها و براساس اولویت‌های استراتژیک و اقتصادی، تعدادی از بلوک‌ها را انتخاب و برای واگذاری به‌طور عمومی اطلاع‌رسانی می‌کند. این فرآیند دو تا چهار ماه به طول می‌انجامد و معمولاً بیشتر بلوک‌های انتخاب شده از میان بلوک‌های پیشنهادی شرکت‌هاست. البته بلوک‌هایی نیز وجود دارند که از سوی هیچ شرکتی پیشنهاد نشده‌اند، اما در لیست واگذاری قرار می‌گیرد. در شکل ۵ بلوک‌های پیشنهادی و بلوک‌های نهایی برای واگذاری در دور بیست‌ودوم از واگذاری‌های میادین نفت و گاز نروژ در سال ۲۰۱۳ نمایش داده شده است. تصویر سمت چپ ۴۷ بلوک پیشنهاد شده از طرف شرکت‌ها را نشان می‌دهد و تصویر سمت راست ۱۴ بلوکی که در نهایت توسط وزارت نفت انتخاب شده است. همان‌طور که مشخص است بیشتر بلوک‌ها از میان پیشنهادهای شرکت‌ها انتخاب شده‌اند و تمرکز بر بلوک‌هایی بوده که پیشنهادهای بیشتری برای آنها وجود داشته است. البته فرآیند گفته شده مخصوص مناطق گروه اول است که شناخت چندانی از آنها وجود ندارد. درخصوص مناطق گروه دوم که شناخته شده‌تر هستند انتخاب بلوک‌ها برای واگذاری صرفاً براساس تشخیص وزارت

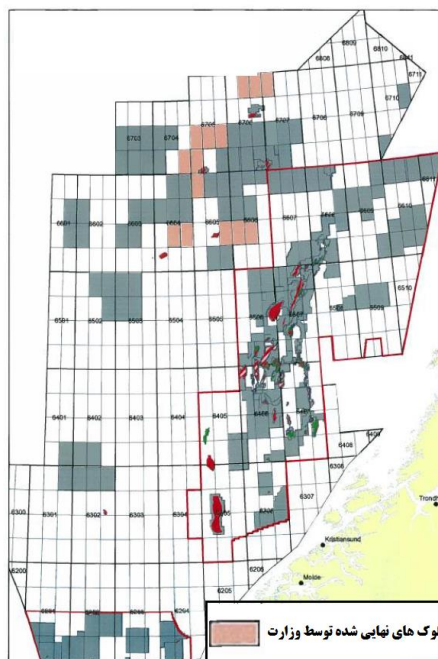
نفت و انرژی و در واقع بازوی تخصصی این وزارت یعنی اداره نفت نروژ انجام می‌شود.

شکل ۵. اطلاع‌رسانی بلوک‌های تأیید شده از سوی وزارت

۲۲ امین دور واگذاری ها در فلات قاره نروژ

۴۷ بلوک پیشنهاد شده از طرف شرکت‌ها

۱۴ بلوک نهایی شده توسط وزارت نفت (NPD)

Source: Norwegian Petroleum Directorate Websites: <http://www.npd.no/en/> & <http://www.norskipetroleum.no/en/>

ج) اعلان عمومی فرآیند واگذاری

براساس قانون، واگذاری بلوک‌ها باید با درج آگهی در روزنامه رسمی^۱ و مجله رسمی نروژ^۲ برای عموم اطلاع‌رسانی شود. محتوای آگهی باید شامل شرایط واگذاری، معیارهای واگذاری، هزینه بررسی هر پیشنهاد،^۳ اسناد مورد نیاز و همچنین ضرب‌الاجل‌های زمانی باشد. مدت زمان لازم برای ارسال درخواست‌ها از سوی وزارت نفت و انرژی تعیین و در آگهی اعلام می‌شود که براساس قانون نباید کمتر از ۹۰ روز باشد. براساس آمارهای موجود، به‌طور میانگین فاصله زمانی اعلان عمومی تا پایان ارسال درخواست‌ها ۵ تا ۶ ماه به‌طول می‌انجامد.^۴

1. Norsk Lysingsblad

2. European Communities

۳. به‌منظور بررسی هریک از درخواست‌های ارسالی باید مبلغی به‌عنوان هزینه بررسی به اداره نفت نروژ پرداخت شود که در حال حاضر ۱۰۹,۰۰۰ کرون نروژ معادل با ۱۲,۸۰۰ دلار است.

4. Petroleum Act, Sec 3.3.

5. Petroleum Regulation, Sec 7.

د) ارسال درخواست از سوی شرکت‌ها

پس از اعلان عمومی، شرکت‌های متقاضی باید درخواست دریافت مجوز تولید برای بلوک‌های مورد نظر خود را در مدت زمان تعیین شده به وزارت نفت و انرژی ارسال کنند. هریک از درخواست‌ها ممکن است توسط یک یا کنسرسیومی از شرکت‌ها ارسال شود و یک شرکت می‌تواند در درخواست‌های مختلف با ترکیب شرکت‌های متفاوت حضور داشته باشد. هر درخواست باید شامل موارد زیر باشد:^۱

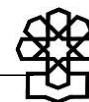
- اطلاعات عمومی شرکت(ها)،
- شماره بلوک یا بلوک‌های مورد نظر و اولویت‌بندی آنها،
- تعیین سهم هریک از شرکت‌ها در کنسرسیوم،
- پیشنهاد شرکت اپراتور (براساس قوانین نروژ اپراتور می‌تواند غیر از اعضای کنسرسیوم باشد)،^۲
- پیشنهاد حداقل تعهدهای کاری برای هر بلوک (فعالیت‌های اکتشافی)،
- ارزیابی زمین‌شناسی، فنی و اقتصادی از هر بلوک.

ه) ارزیابی درخواست‌ها

پیش از بررسی درخواست‌ها، اداره نفت نروژ بلوک‌های اعلامی را ارزیابی فنی و اقتصادی می‌کند که بررسی درخواست‌های ارسال شده براساس این ارزیابی صورت می‌گیرد. در فرآیند بررسی به‌منظور ابهام‌زدایی و دستیابی به یک پیشنهاد مورد توافق طرفین، جلسه‌های مذاکره بین اداره نفت نروژ و شرکت‌های متقاضی برگزار می‌شود. در این جلسه‌ها مسائل فراوانی بررسی می‌شود که مهمترین آنها عبارتند از:

- برنامه زمان‌بندی برای انجام تعهد کاری،
 - کیفیت، موقعیت و حجم فعالیت‌های لرزه‌نگاری و حفاری اکتشافی،
 - مدت زمان دوره اول و دوم مجوز تولید،
 - محدوده جغرافیایی (یک یا چند بلوک یا بخشی از بلوک)،
 - تعیین ترکیب سهامداران و سهم آنها،
 - تعیین اپراتور.
- در بین موارد گفته شده، تعیین اپراتور و ترکیب سهامداران از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و همان‌طور که گفته شد براساس قوانین نروژ هیچ الزامی وجود ندارد که اپراتور جزء سهامداران باشد. به بیان دیگر یک شرکت می‌تواند بدون حضور در ترکیب سهامداران و پذیرش ریسک سرمایه‌گذاری به‌عنوان اپراتور فعالیت کند.^۳ در جریان مذاکره‌ها نیز اداره نفت و انرژی نروژ به نمایندگی از دولت و وزارت نفت نروژ، نقش اصلی را در تعیین اپراتور ایفا می‌کند.

1. Petroleum Regulation, Sec 8.
 2. Petroleum Act, Sec 3.7.
 3. Petroleum Act, Sec 3.7.

ترکیب سهامداران نیز بسیار اهمیت دارد. براساس قانون، دولت نروژ می‌تواند از طریق شرکت پتورو به‌عنوان سهامدار در فرآیند توسعه میادین نفت و گاز به‌صورت مستقیم سرمایه‌گذاری کند و سهم مشخصی را در کنسرسیوم برای خود در نظر بگیرد. شرکت پتورو یک صندوق کاملاً دولتی است که صرفاً سرمایه‌گذاری می‌کند و بخش‌های فنی ندارد. در جریان مذاکره با شرکت‌های متقاضی سهم این شرکت و سایر شرکت‌ها بررسی و تعیین می‌شود و در این مورد نیز مشابه انتخاب اپراتور، اداره نفت نروژ نقش اصلی را دارد.^۱

علاوه بر بررسی محتوای درخواست‌ها، به توانمندی شرکت‌ها نیز توجه می‌شود که شامل بررسی سوابق فعالیت‌ها و ظرفیت‌های مالی و فنی آنها توسط اداره نفت نروژ است.^۲ در نهایت اداره نفت نروژ با توجه به نتایج مذاکره‌ها و ارزیابی درخواست‌ها و توانمندی شرکت‌ها، درخواست‌های قابل قبول را انتخاب و برای طی فرآیند تصویب و صدور مجوز تولید به وزارت نفت و انرژی ارسال می‌شود. ممکن است نتایج بررسی درخواست‌های منتخب، از منظر ترکیب و سهم سهامداران، شرکت انتخاب شده به‌عنوان اپراتور، محدوده جغرافیایی، ارزیابی فنی و اقتصادی، حداقل تعهدهای کاری و سایر موارد با درخواست‌های اولیه متفاوت باشد که البته مورد توافق طرفین قرار گرفته است. با توجه به توضیح‌های ارائه شده، مشاهده می‌شود که صدور مجوز تولید براساس تشخیص وزارت نفت و انرژی و بدون برگزاری هیچ‌گونه مناقصه یا رقابتی انجام می‌شود.

(و) تصویب و صدور مجوز تولید

براساس قوانین نروژ، صدور نهایی مجوز تولید توسط پادشاه در جلسه هیئت دولت انجام می‌شود.^۳ بر این اساس درخواست‌های منتخب در جلسه هیئت دولت با حضور پادشاه برای آخرین بار بررسی می‌شود و در صورت تأیید، پادشاه امضا می‌کند و به‌صورت میانگین از ابتدای ارزیابی درخواست‌ها تا انتهای صدور مجوز تولید حدود ۴ تا ۶ ماه به طول می‌انجامد.

قانون، اختیارات ویژه‌ای برای پادشاه در نظر گرفته است؛ از جمله اینکه پادشاه این اختیار را دارد که در ترکیب سهامداران دخالت کند^۴ و یا اینکه پادشاه مجبور نیست مجوز تولید را براساس درخواست‌های دریافت شده اعطا کند. اختیارات قانونی پادشاه تا حدی است که می‌تواند بدون اعلان عمومی و مبتنی بر تصمیم شخصی، مجوز تولید صادر کند.^۵

1. Petroleum Act, Sec 11.
2. Petroleum Regulation, Sec 10.
3. Petroleum Act, Sec 3.1.
4. Petroleum Act, Sec 3.3.
5. Petroleum Act, Sec 3.5.

۴-۳-۴. فرآیند قانونی تصویب برنامه توسعه میدان

همان‌طور که در بخش (۲-۳-۴) توضیح داده شد، در انتهای دوره اول از مجوز تولید، در صورتی که شرکت یا شرکت‌های صاحب مجوز تمایل به ادامه فعالیت داشته باشند، باید برنامه توسعه میدان را تهیه و برای تصویب به وزارت نفت و انرژی ارسال کنند. برنامه توسعه میدان شامل دو بخش اصلی است:

۱. ارزیابی آثار زیست‌محیطی،

۲. بررسی فنی و اقتصادی فعالیت‌های مورد نیاز در سناریوهای مختلف و پیشنهاد سناریوی بهینه. براساس قانون، پیش از ارسال برنامه توسعه میدان به وزارت نفت و انرژی، شرکت یا شرکت‌های صاحب مجوز تولید، باید طرح اولیه ارزیابی آثار زیست‌محیطی را آماده و در بازه زمانی ۶ تا ۱۲ هفته برای مشاوره به وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مرتبط ارسال و نظرهای اصلاحی را دریافت کنند. طرح اولیه باید براساس نظرهای دریافت شده اصلاح و طرح نهایی آماده شود. این طرح باید به همراه یک گزارش کامل از نظرهای دریافتی و چگونگی بررسی و انعکاس آنها در طرح نهایی برای همه کسانی که پیرامون طرح اولیه اظهارنظر کرده‌اند ارسال شود.^۱

هم‌زمان با آماده‌سازی طرح زیست‌محیطی، طرح فنی و اقتصادی نیز آماده می‌شود. این طرح شامل بحث‌های مختلف فنی و اقتصادی است که در سناریوهای مختلف بررسی و ارزیابی می‌شوند. مواردی از قبیل حجم تولید، موقعیت، تعداد و عمق چاه‌های تولیدی، نوع و میزان مواد و تجهیزات لازم، جدول زمانی انجام عملیات و حجم منابع مالی مورد نیاز در طرح فنی اقتصادی بررسی و گزینه‌های مختلف ارزیابی می‌شود. این طرح بسیار مفصل شامل همه جزئیات فنی و اقتصادی است و در نهایت یکی از سناریوها به‌عنوان سناریو منتخب برای توسعه میدان معرفی می‌شود.^۲

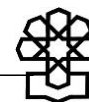
پس از انجام ارزیابی‌های فنی، اقتصادی و زیست‌محیطی، برنامه توسعه میدان آماده و برای ارزیابی و تصویب به وزارت نفت و انرژی ارسال می‌شود. براساس قانون، برنامه توسعه میدان باید حداکثر دو سال پس از پایان عملیات حفاری اکتشافی و بررسی داده‌های اکتشافی، آماده و برای وزارت نفت و انرژی ارسال شود. در وزارت نفت و انرژی، برنامه مذکور به کمک بخش‌های تخصصی و مشاوران وزارتخانه، بررسی و ارزیابی می‌شود. مباحث زیست‌محیطی و ایمنی در اداره ایمنی نفت،^۳ مباحث فنی و اقتصادی در اداره نفت و انرژی و مباحث مربوط به احداث و استفاده از خطوط انتقال گاز در شرکت GASSCO، که یک شرکت کاملاً دولتی است، بررسی می‌شود. معمولاً به‌دلیل اینکه از زمان شروع فعالیت‌های لرزه‌نگاری ارتباط مؤثری بین شرکت یا شرکت‌های صاحب مجوز و بخش‌های تخصصی وزارت نفت و انرژی (NPD) وجود دارد، نظرهای این بخش‌ها تا حد قابل قبولی در برنامه ارائه شده لحاظ شده است.^۴

1. Petroleum Regulation, Sec 20,22.

2. Guidelines for PDO (Plans for Development and Operation)

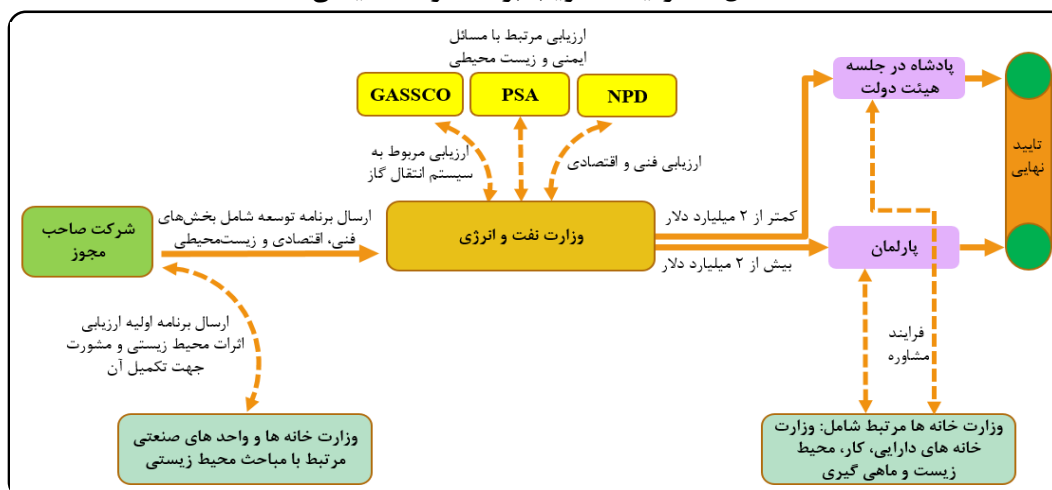
3. Petroleum Safety Authority (PSA)

4. Guidelines for PDO (Plans for Development and Operation)

پس از پایان بررسی برنامه توسعه میدان در وزارت نفت و انرژی، برنامه مذکور به همراه ارزیابی این وزارتخانه با توجه به حجم سرمایه‌گذاری لازم، برای تصویب به جلسه پادشاه و هیئت دولت یا به مجلس ارسال می‌شود. در صورتی که حجم سرمایه‌گذاری کمتر از دو میلیارد دلار باشد، برنامه به همراه ارزیابی وزارت نفت و انرژی برای تصویب به جلسه پادشاه و هیئت دولت می‌رود و در غیر این صورت برای مجلس ارسال می‌شود. در ادامه، هم برای قراردادهای بیش از دو میلیارد دلار و هم برای قراردادهای کمتر از دو میلیارد دلار، نظرهای تخصصی وزارتخانه‌های دارایی، کار، محیط زیست و ماهیگیری در خصوص برنامه توسعه میدان گرفته می‌شود و در نهایت نیز برنامه توسعه رد یا تصویب می‌شود. در شکل ۶ فرآیند تصویب برنامه توسعه به طور کامل نمایش داده شده است. بازه زمانی بین ارسال برنامه توسعه میدان به وزارت نفت و انرژی تا تصویب نهایی آن ۲ تا ۶ ماه است.^۱

شکل ۶. فرآیند تصویب برنامه توسعه میدان

Source: Guidelines for Plan for Development and Operation of a Petroleum Deposit (PDO) and Plan for Installation and Operation of Facilities for Transport and Utilisation of Petroleum (PIO). 4 February 2010.

جمع بندی

کشور نروژ از سال ۱۹۷۱ تولید نفت و گاز را آغاز کرده است و میزان تولیدات آن در حال حاضر به ۱/۹ میلیون بشکه نفت در روز و ۱۱۷ میلیارد مترمکعب گاز در سال رسیده است. تمام تولید نفت و گاز این کشور مربوط به حوزه دریایی است که مساحتی در حدود ۱/۴ میلیون کیلومتر مربع دارد. هم‌اکنون ضریب بازیافت میادین این کشور به‌طور میانگین به ۴۷ درصد رسیده است. بررسی فرآیند اکتشاف، توسعه و بهره‌برداری از میادین نفت و گاز نروژ نشان می‌دهد که این کشور

1. Guidelines for PDO (Plans for Development and Operation)

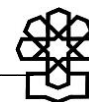
برای واگذاری میادین نفت و گاز چارچوب‌های مشخصی در نظر گرفته و به صورت قانون به تصویب پارلمان رسیده است. بر این اساس حدود اختیارات و بایدها و نبایدها در مجلس به تصویب رسیده و در این چارچوب، وظیفه هریک از نهادها و دستگاه‌ها اعم از وزارتخانه‌های مختلف، پارلمان، دولت و پادشاه مشخص شده و نتیجه آن قانون نفت نروژ است؛ قانونی مفصل و در حدود ۴۰ صفحه، شامل ۱۲ فصل و ۹۰ بخش که جزئیات فراوانی پیرامون توسعه میادین نفت و گاز در آن مورد توجه قرار گرفته است.

این گونه قاعده‌گذاری شفاف و دقیق موجب می‌شود که اعمال سلیقه‌ها به حداقل برسد و تغییرات مدیریتی موجب تغییرات اساسی در فرآیند اجرا نشود. بدیهی است هرگونه اعمال تغییری باید از مسیر اصلاح قانون و قاعده‌گذاری جدید پیگیری شود که همین موضوع باعث می‌شود صرفاً اعمال تغییرات مهم و جدی در دستور کار قرار گیرد و از انجام تغییرات بی‌اهمیت و یا سلیقه‌ای خودداری شود. بر همین اساس قانون نفت نروژ تا به حال فقط سه بار ویرایش اساسی شده است. همچنین ثبات در رویه‌ها موجب می‌شود که نیروهای متخصص در این ساختارها تربیت شده و علاوه بر آن، ثبات در مدیریت نیز تقویت شود. موضوعی که در نهادهای مؤثر حوزه نفت کشور نروژ دیده می‌شود و نمونه آن اداره نفت نروژ است. این اداره ذیل وزارت نفت و انرژی نروژ فعالیت داشته و نهاد تنظیم‌گر محسوب می‌شود. همچنین از ابتدای تأسیس تاکنون سه مدیر داشته است.

از نکات جالب قانون نفت نروژ اعطای اختیارات مهم و کلیدی به پادشاه است؛ از جمله اینکه پادشاه اختیار دارد در ترکیب اعضای کنسرسیوم متقاضی توسعه میدان دخالت کند. اختیارات قانونی پادشاه تا حدی است که می‌تواند بدون اعلان عمومی و مبتنی بر تصمیم شخصی، مجوز تولید صادر کند و صدور نهایی مجوز تولید توسط پادشاه در جلسه هیئت دولت انجام می‌گیرد و حتی پادشاه مجبور نیست مجوز تولید را براساس درخواست‌های دریافت شده اعطا کند. بر این اساس می‌توان گفت در کشور نروژ در برخی امور کلیدی که برای کشور تعیین‌کننده بوده و آثار بلندمدت دارد، تفویض اختیارات به ارکان تغییرناپذیر، داده می‌شود که ثبات در رویه و رویکرد را دنبال می‌کنند و در آن از ایجاد تلاطم‌ها و تغییرهای پی‌درپی جلوگیری شده است. همچنین از دیگر آثار آن جلوگیری از اتخاذ تصمیم‌های سیاسی در مسائل اساسی و کلیدی برای پیشبرد اهداف کوتاه‌مدت است.

در نقطه مقابل نیز چنین شرایطی موجب جذب سرمایه‌گذار می‌شود. ثبات رویه، شفاف‌سازی و وجود سازوکار بر مبنای قانون، موجب کاهش ریسک سرمایه‌گذاری شده و روند توسعه را شدت می‌بخشد که در همین گزارش گفته شد که در کشور نروژ به طور سالانه و منظم برای بلوک‌های مشخص، مجوز تولید صادر می‌شود.

در نهایت پیشنهاد می‌شود با توجه به تجربه موفق نروژ در حاکمیت منابع نفت و گاز، قانون نفت جمهوری اسلامی ایران نیز بازبینی شود و چارچوب قانونی شفاف و دقیقی برای واگذاری میادین نفت و گاز به منظور اکتشاف، توسعه و بهره‌برداری طراحی شود. بر این اساس وظایف هریک از دستگاه‌ها و

سازمان‌های مرتبط مشخص شده و وزارت نفت می‌تواند اقدامات لازم را در چارچوب مشخص انجام دهد. چنین رویکردی سبب می‌شود شرایط وزارت نفت برای انجام وظایف تسهیل شود، از بروز خطا و اشتباه در اجرای فرآیندها جلوگیری شود و ریسک مدیریت برای مدیران در وزارت نفت و شرکت ملی نفت، به‌منظور قانونی بودن فرآیندها، به‌شدت کاهش یابد.

منابع و مآخذ

1. Act 29 November 1996 No. 72 Relating to Petroleum Activities.
2. Regulations to Act Relating to Petroleum Activities. Laid down by Royal Decree 27 June 1997 Pursuant
3. Guidelines for Plan for Development and Operation of a Petroleum Deposit (PDO) and Plan for Installation and Operation of Facilities for Transport and Utilisation of Petroleum (PIO). 4 February 2010
4. Regulations Relating to Resource Management in The Petroleum Activities 18 June 2001 by The Norwegian Petroleum Directorate (NPD)
5. Norway's Oil History in 5 Minutes (<https://www.regjeringen.no/en/topics/energy/oil-and-gas/norways-oil-history-in-5-minutes/id440538/>)
6. Mark Thurber and Benedicte Tangen Istad, "Norway's Evolving Champion: Statoil and the Politics of State Enterprise," Freeman Spogli Institute for International Studies, Working Paper #92 (2010)
7. Lund, Diderik. "State Participation and Taxation in Norwegian Petroleum: Lessons for Others?." *Energy Strategy Reviews* 3 (2014): 49-54.
8. Norwegian Petroleum Directorate Websites: <http://www.npd.no/en/> & <http://www.norskpetroleum.no/en/>
9. Storting White Paper 28 (2010 – 2011) – Unofficial Translation of Chapter 1. An Industry for the Future – Norway's Petroleum Activities.
10. Ramírez-Cendrero, Juan M., and Eszter Wirth. "Is the Norwegian Model Exportable to Combat Dutch Disease?." *Resources Policy* 48 (2016): 85-96

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۵۸۵۸

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی قانون نفت نروژ از منظر نحوه واگذاری میادین نفت و گاز (گزارش اول)

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه انرژی)

تهیه و تدوین کنندگان: احسان گنجی آزاد، امیرحسین تیبانیان و اصغر عیوضی

همکار: مهدخت متین

مدیر مطالعه: فریدون اسعدی

ناظران علمی: حسین افشین، مهدی فقیهی

متقاضی: معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی:

۱. میادین نفت

۲. میادین گاز

۳. واگذاری

۴. قانون نفت نروژ

تاریخ انتشار: ۱۳۹۷/۳/۱